

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr.82 din 19 martie 2025

Parlamentul Republicii Moldova
info@parlament.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (revizuirea unor aspecte din cadrul regimului juridic al moștenirii) (inițiativa legislativă a unui grup de deputați)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (revizuirea unor aspecte din cadrul regimului juridic al moștenirii) (inițiativa legislativă a unui grup de deputați), [în continuare – proiectul] și propune următoarele.

La pct. 12 din proiect (*Articolele 2389 - 2391 vor avea următorul cuprins: „Articolul 2389. Opțiunea succesorală ... (3) Statul nu poate renunța la moștenirea legală):*

relevăm, că în general, prevederile alin. (3) contravin principiului universal că „Nimeni nu poate fi obligat să accepte o moștenire ce i se cuvine”, totodată, promovează potențial situațiile de prejudiciere a intereselor publice, pe motiv că unele mase succesoriale din succesiuni vacante pot fi cu pasiv esențial, ceea ce va impune cheltuieli majore de la bugetul public pentru stingerea datoriilor celui care a lăsat o moștenire devenită vacantă.

Având în vedere că succesiunile vacante au devenit adevărate probleme pentru unitățile administrativ-teritoriale, care se confruntă cu nenumărate situații de ordin practic (abandonarea bunurilor defunctului și generarea de focare antisănătare, potențial sporit de incendii și adăpost de animale fără stăpân, care prezintă pericol pentru vecini, peisaj dezolant al curților părăsite/abandonate care alterează imaginea localităților etc.), cât și de ordin juridic, și care vizează incertitudinea în perfectare a actelor asupra bunurilor, imposibilitatea înregistrării și comasării terenurilor agricole ș.a., **propunem modificarea conceptului actual al Codului civil și al proiectului, astfel încât, moștenirea vacantă să revină unității administrativ-teritoriale în care defunctul care a lăsat moștenirea a avut ultimul domiciliu.**

Sub aspect de drept comparat, menționăm existența unor reguli asemănătoare, în statele, după cum urmează:

În Franța - dacă nu există moștenitori și statul nu intervine, succesiunea vacantă poate fi preluată de comuna unde defunctul a avut ultimul domiciliu (Codul civil francez (art. 713 și 810);

În Germania - dacă nu există moștenitori, landul federal (Bundesland) în care defunctul a locuit preia bunurile, nu guvernul federal (§1936 din BGB (Codul Civil German));

În Elveția conform Dreptului succesoral elvețian, dacă nu există moștenitori, cantonul sau, în anumite cazuri, municipalitatea în care defunctul a avut ultimul domiciliu poate prelua moștenirea;

În Italia – dacă nu există succesori, bunurile sunt administrate de stat, dar în unele cazuri, acestea pot reveni comunei unde defunctul a avut ultimul domiciliu.

În Spania – în funcție de reglementările regionale, în anumite comunități autonome (de exemplu, Catalonia), succesiunea vacantă poate reveni administrației locale în loc să fie preluată de guvernul central;

În SUA (unele state) - în state precum Louisiana sau Texas, dacă nu există moștenitori, succesiunea vacantă poate fi revendicată de administrația locală în anumite condiții.

Totodată, în acest sens, este necesară consacrarea dreptului APL (i) de a accepta sau refuza o succesiune vacantă, atunci când pasivul masei succesoriale este mai mare decât activul, precum și (ii) regula ca după expirarea termenului de acceptare a moștenirii, dacă bunurile nu au intrat în posesia moștenitorilor, să poată fi declanșată procedura de succesiune vacantă.

Astfel, propunem completarea proiectului cu norme prin care se modifică corespunzător articolele Codului civil:

„Articolul 2256. Moștenitorii legali ca moștenitori subsecvenți

Dacă testatorul a dispus ca o persoană să fie moștenitor doar pînă la o anumită dată sau pînă la survenirea unui anumit eveniment, fără a dispune cine va primi după aceasta masa succesorală, și dacă el decedează la data respectivă sau la momentul survenirii evenimentului respectiv, atunci se prezumă că persoane desemnate ca moștenitori subsecvenți sînt moștenitorii legali ai testatorului. În sensul prezentului articol, **statul care culege moștenirea vacantă** nu constituie moștenitor legal.

Articolul 2299. Legatul în favoarea moștenitorilor legali

Dacă testatorul a dispus ca un anumit bun care intră în componența masei succesoriale să fie exclus din moștenirea lăsată moștenitorului desemnat de el, acest bun se consideră legat în folosul moștenitorilor legali. **Statul**, în acest caz, nu face parte din cercul moștenitorilor legali.

Articolul 2389. Devoluțiunea și renunțarea la moștenire

(1) Moștenirea trece la moștenitorul îndreptățit sub rezerva dreptului său de a renunța la moștenire (devoluțiunea moștenirii).

(2) Statul nu poate renunța la moștenirea legală.

Articolul 2409. Presumpția moștenirii de către stat

(1) În cazul în care ca urmare a procedurii prevăzute la art. 2410, moștenitorul nu va fi determinat sau dacă toți moștenitorii au decăzut din dreptul la moștenire, notarul care desfășoară procedura succesorală va întocmi un act care să confirme că nu există alți moștenitori decît statul.

(2) Conform actului menționat la alin. (1), **statul este considerat moștenitor** și i se eliberează certificat de moștenitor în baza moștenirii vacante.

(3) Dispozițiile prezentului articol nu afectează dreptul moștenitorului de a înainta petiția de ereditate **față de stat ca moștenitor în baza moștenirii vacante** conform regulilor generale.

Articolul 2411. Statutul juridic al statului pînă la constatarea lipsei moștenitorilor

În favoarea sau față de **stat** în calitate de moștenitor legal pot fi înaintate pretenții privind dreptul la moștenire numai după emiterea de către notar a unui act prin care se constată lipsa altor moștenitori”.

CALM solicită respectuos autorilor luarea în considerație a propunerilor expuse la promovarea și adoptarea proiectului.

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

